Nr. 104. w Wtorek

PRZEDPŁATA:
ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal. 20 Sgr.
na całe Prusy 2 Tal.

dnia 6. Maja 1856.

INSERATY:
1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na ⅓ szerokości przyjmują się tylko w expedycyi.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Królewiec, niedziela 4. Maja. — Gazeta Królewiecka Hartunga zawiera depeszę z Petersburga z 30. Maja, która donosi: że jenerał Suchosanet II. mianowanym został ministrem wojny, były poseł w Wiedniu ks. Gorczakow ministrem spraw zagranicznych. Jako adjunkt jego wstępuje na miejsce Seniawinsa, koniuszy nadworny Tołstoj.

Paryż, sobota 3. Maja. — Dzisiejszy Monitor donosi, że pełnomocnik Porty Ali basza wczoraj miał posłuchanie w Tuileryach pożegnalne. Wczoraj była recepcya u cesarzowéj Pani.

Paryż, niedzielę 4. Marca. — Król wirtemberski przybył tu. Dzisiejszy Monitor donosi, że ciało dyplomatyczne w sobotę złożyło cesarzowéj Pani swoje życzenia.

Prócz tego ogłasza Monitor list cesarza do ministra spraw wewnętrznych, p. Billault, w którym nakazuje śledztwo przeciwko tym osobom, które pod pozorem wpływu na przedsięwzięcie, zawisłe od konsensu, ciągną zyski.

Londyn, sobota 3. Maja. — Lord Clarendon wręczył w ostatnią środę amerykańskiemu posłowi przy tutejszym dworze depeszę, w któréj grzecznie ale stanowczo odmawia odwołania agentów angielskich, których Ameryka względem udziału ich przy rekrutowaniu zażądała.

Wiedeń, sobota 3. Maja. — Gazeta Parma z 1. Maja oznacza jako mylną wiadomość, że wojska austryackie w Parmie powiększone zostały, że księżna ma wyjechać i że władzę cywilną wykonywa jenerał austryacki. Corriere mercantile donosi, że niesnaski z Neapolem załatwione zostały. Neapol udzieli amnestyą i zniesie procesa polityczne.

Berlin, 4. Maja. — Najj. Pan raczył nadać superintendentowi i proboszczowi Wandrey w Haynau w obwodzie rejencyjnym lignickim order orła czerwonego 3éj klasy ze wstęgą, konsulowi Neuhaus w Bruxelli i rewizorowi wymiarów Becker w Schönebeck w powiecie Kalbe order orła czerwonego 4éj klasy, jako i nauczycielowi i organiście Chr. Gotth. Schmidt w Zinna w powiecie Torgau i woźnemu sądowemu i egzekutorowi wysłużonemu Janowi Gottf. Schneidereit w Allenburg w powiecie Wehlau powszechną oznakę honorową.

Berlin, 3. Maja. — Król Jegomość zamykając dziś o godzinie 2éj z południa w Białéj sali zamku królewskiego osobiście obie izby sejmu, przywitany potrójnym okrzykiem odczytał na tronie następującą mowę:

Wielce szanowni, szanowni i kochani Panowie obu izb sejmowych kraju! Gdym Panów przed pięcią miesiącami na tém witał miejscu, stosunki europejskie były jeszcze mocno zawikłane. Dalszy bieg okryty był zasłoną przyszłości, i ojczyznie naszéj mogły zagrażać poświęcenia i niebezpieczeństwa, które boska łaskawa opatrzność do téj pory była od nas odwróciła. Odtąd w skutek mądrego umiarkowania wojujących mocarstw, za współdziałaniem i zgodą mego rządu, do skutku doprowadzony został szczęśliwie dawno upragniony pokój.

Drożyzna pierwszych potrzeb życia, przejmująca na początku ubiegłéj zimy serce moje ciężką troską, dała się wprawdzie uczuć boleśnie we wszystkich prowincyach monarchii mojéj; nie schodziło atoli, ku memu zadowoleniu na wielorakiéj sposobności do pracy sowitéj. Wszędzie, gdzie obawiano się biedy, dokładał rząd mój starań, w niesieniu troskliwéj pomocy, doznał w tem wsparcia godnego podzięki od ludu, który ochoczym okazał się do ofiar. Odtąd w skutek spełnionych nadziei pokojowych spadły znacznie ceny najistotniejszych potrzeb życia, i możemy się oddać nadziei, że zaspokajające żniwo, (oby niem Bóg zechciał kraj obdarzyć) położy koniec drożyznie.

Czynność Panów w peryodzie obecnych posiedzeń, które dziś kończymy, okazała się w wielu ważnych gałęziach prawodawstwa płodną i skuteczną.

Pod naszém współdziałaniem udało się konstytucyą naszę polepszyć w główných punktach. Równie prawodawstwo gminne wszystkich prowincyi mocarstwa doprowadzone do końca. Prawo względem wiejskich władz miejscowych w prowincyach moich wschodnich przyczyni się, jak się spodziewam, do uregulowania i do dalszego rozwinięcia ordynacyi policyjnéj wiejskiéj, pod troskliwą pieczą starych, wypróbowanych urządzeń a to w sposób odpowiadający stosunkom czasu.

Prawem o oszacowaniu dóbr ziemskich przy obliczeniu części obowiązkowéj w Westfalii oznaczoną została droga, na jakiéj zapobiedz będzie można, ze skutkiem, zgubnemu rozdrobnieniu posiadłości wiejskich zgodnie z starodawnemi zwyczajami, które w owych szczepach ludowych pozostały żywe.

Przy prawach o niektórych zmianach naszego prawodawstwa karnego i dyscyplinarnego jako i o postępowaniu najwyższych sądów państwa, uwzględniono dokładnie doświadczenia wieloletnią zdobyte praktyką.

Propozycyom celem wykonania ważnych połączeń kolei żelaznych w wielu częściach kraju okazaliście się chętnymi przez danie potrzebnych środków i zezwolenie żadnéj rękojmi procentów. Z tem przedsięwzięciem wiążą się nadzieje silnego utrwalenia dobrobytu onych krain.

DWAJ BRACIA ARTYŚCI.

Zarys życia towarzyskiego XIX. wieku.

przez

L. P.

(Dalszy ciąg.)

Na przedmieściu św. Germana, w jednym z tych dawnych arystokratycznych pałaców, kędy od czasów ostatnich Ludwików na zewnątrz nic nie dodano, nie odnowiono, nie poprawiono; na wewnątrz obicia na ścianach, zasłony u okien, wierzchy na meblach wywiędłe, pierwszą straciły świeżość i nosiły na sobie barwę owych starych pargaminów pożółkłych działaniem wieków! W jednym z tych pałaców, mówię, gdzieśmy przed trzydziestu laty uczęszczali margrabini de Montvalais zamieszkała na nowo. Podczas panowania Ludwika Filipa pałac stał pustkami, a właścicielka jego przesiadywała najwięcéj w Wiedniu lub w Pradze; nieodstępna prawie towarzyszka księżnéj d' Angoulême, dzieliła z nią wygnanie; nie traciła jednak nadziei powrotu do Francyi. Nieszczęsna córka Ludwika XVI. daleko od stron rodzinnych umarła. Skoro rzeczpospolita ogłosiła, że każdy wstępujący na francuską ziemię jest wolnym i pod opieką prawa, margrabina jedna z najpierwszych powróciła do Paryża. Otworzywszy na nowo pałacu swojego podwoje, jeżeli w obszernych komnatach było mniéj ludno, mniéj wesoło jak dawniéj, jeżeli czas nielitościwy wygnał z nich miłość i śmiechy, polityka stała się duszą rozmowy, intryga sposobem dopięcia celu, polityka jedyną rozrywką. W salonie kędy na pryncypalnéj ścianie zawieszonym był w złotych ramach wizerunek Henryka V., margrabina w wygodnem krześle siedziała trzymając nogi oparte na miękiéj poduszce puchowéj. W aksamitnéj ciemno orzechowéj sukni, cała była okrytą, już nie modnym wprawdzie, ale tureckim szalem. Na głowie koronkowy półczepek z ciemnemi wstążkami, z pod którego jasnéj barwy nioby starannie spuszczone zasłaniały większą połowę twarzy. Rzecz zastanowienia godna, czarne niegdyś na blond włosy zamieniła na starość! Na kolanach trzymała małego bonońskiego pieska, drugi na poduszcze u jéj nóg spoczywał, trzeci grzał się przed kominem. Nie wielki stół okrągły stał przed nią. Na nim złota tabakierka napełniona hiszpańską tabaką, bombonierka kryształowa ze ślazowemi pastylkami na kaszel, flakonik z solą angielską, jedyny ratunek na mdłości; dzwonek z porcelany saskiéj. Pani de Montvalais ciągnęła pasians (kabałę), a skoro jednę ukończyła, panna Wirginia pyta po cichu: »a czy powrócą?« Margrabina odpowiedziawszy: tak lub nie, rozpoczynała drugą z kolei. Kto powróci? zapytacie. Co za ciekawość! Ja wolę wam powiedzieć, że panna Wirginia pochodząca z dawnéj rodziny emigrantów, nie bogata, już nie dzisiejsza, była u margrabiny tem, co niegdyś u nas panną na respekcie nazywano, a we Francyi zwą: demoiselle de compagnie. Dla czegoż tak odmienne nazwanie, a znaczenie toż samo? I znaczenie pono, nie toż samo. Dawniéj u nas szlachta dobrze urodzona a mniéj zamożna, do wielkich dworów oddawała córki. Była to nie służba, nie obowiązek płatny, ale niejako dokończenie wychowania młodéj panienki. Tam wśród towarzyszek znajdowała się emulacya, zawiązywała przyjaźń, tam nie raz kojarzyły się stadła, tam jeżeli za mąż nie wyszła, mogła być pewną, że w nieszczęściu znajdzie pociechę, w złéj doli opiekę, do grobowéj deski przytułek. Słusznie też nazwano ją panną respektową, bo uczciwem prowadzeniem się, przyzwoitem zachowaniem, wzbudzała respekt, czyli raczéj poważanie i szacunek! Pannę de Compagnie, przjmują zwykle dla towarzystwa, częściéj dla wygody niż rozrywki, i stosunkowo do wymagań jednéj lub drugiéj strony jest płatną. Panna de Compagnie, sama jedna, pozbawiona zamiany myśli, zwraca je na swoję panią. Jeżeli ta jest bogobojną, zacną, uczciwą, wzór w niéj znajdzie; jeżeli złego prowadzenia, co za przykład! Panna de Compagnie *de facto* lektorka, czyta dla swojéj pani zazwyczaj romanse; a jeżeli panna jest młodą, a romans nie moralny, co za nauka! Panna na respekcie

Równie błogie pociągnie za sobą skutki, prawo względem zaprowadzenia powszechnéj wagi krajowéj dla handlu wewnętrznego jako i dla stosunków handlowych do związku celnego.

Za zgodą Panów nastąpiona ważna umowa z bankiem pruskim stawia ten wielki zakład krajowy w możności odpowiedzenia powiększonym żądaniom handlu, chroniąc zarazem kredyt państwa od niebezpieczeństw, które pod wpływem okoliczności niezwykłych być mogą połączone z wielkim długiem państwa bezprocentowym. Dla krajów Hohenzollerskich, których pomyślności, jako najmłodszéj posiadłości naszéj, tak chętnie poświęcam moję szczególną pieczołowitość roztrząsaliście Panowie kilka specyalnych praw i takowe ście przyjęli, mające do poprawy tamtejszych stosunków przyczynić się i posłużyć za nowy dowód wiernych starań mego rządu.

Przedłożony sobie etat państwa roztrząsnęliście Panowie należycie we wszystkich częściach. Udzielając bez zmiany swoje konstytucyjne zezwolenie sumom umieszczonym, uznaliście, że wydatki na potrzeby administracyi państwa wszędzie odznaczają się największą sumiennością. Z tego też względu pozwoliliście jeszcze na rok bieżący nadzwyczajny dodatek do klasyfikacyjnego podatku dochodowego, do podatku klasycznego i do podatku od mlewa i rzezi. Rząd mój chętnie w interesie obowiązanych do podatku zrzeknie się pobierania dalszego tego dodatku, jeżeli tylko w inny sposób równowaga w wydatkach państwa zachować się da bez zwiększenia długu państwa.

Z 30 milionów talarów pożyczonych na pokrycie nadzwyczajnych potrzeb administracyi wojskowéj wydano w tym roku pewną część wedle przeznaczenia. Za nowem zebraniu przedłoży się Panom żądany raport usprawiedliwiający. Zarazem ostatecznie oznaczy się z zezwoleniem Panów, jak ma być użytą reszta pozostała z owéj pożyczki, po przywróceniu wojska na stopę pokojową.

Moi Panowie! Powrócicie do waszych zagród i przy nadchodzącéj uroczystości pokojowéj złożycie z moim ludem królowi pokoju dzięki i na to, że zgubnéj wojnie koniec położył i najłaskawiéj zachował ojczyznę naszę od nieszczęść wojny. Działajcie Panowie, każdy w swym zakresie, aby się we wewnątrz kraju pokój i zgoda, pobłażliwość i braterstwo coraz bardziéj zakorzeniały, żeby ojczyzna nasza cieszyła się pełnią błogosławieństw pokoju, i w szlachetnem ubieganiu się z pobratymczemi i przyjaznemi narodami rozwinęła najbardziéj duchowe i materyalne siły swoje. To, Panowie, niech będzie naszą modlitwą, to niech będzie naszem postanowieniem przy pięknym obchodzie uroczystości pokoju.

Przyjmicie w końcu za wierne trudy moje dzięki i uznanie.

Po odczytaniu mowy od tronu ogłosił minister prezydent sejm zamkniętym.

J. K. Mość opuścił potém salę, przy odnowionych okrzykach radości.

Berlin, 3. Maja. — Na wczorajszem posiedzeniu (36.) izby panów oznajmił minister prezydent baron Manteuffel najwyższe orędzie, podług którego Jego Królewska Mość posiedzenia obu izb sejmujących w sobotę dnia 3. Maja o 2éj godzinie z południa w sali Białéj w zamku królewskim osobiście zamknie. Na porządku dziennym były raporta petycyjne. Bez dyskusyi załatwiono potem drugi raport komisyi budżetu i przyjęto kilka wniosków komisyi dotyczących specyalnych etatów. Gdy prezydent wyłuszczył czynność izby okazaną podczas posiedzeń tegorocznych, wyraził pan Gerlach prezydentowi podziękowanie izby, z którem połączyli się członkowie przez jednomyślne podniesienie się ze swych siedzeń. Prezydent zamknął posiedzenie.

Na wczorajszem (69.) posiedzeniu izby deputowanych odczytał minister prezydent baron Manteuffel powyższe orędzie (co i w izbie panów). Na porządku dziennym był raport komisyi budżetowéj względem wniosku deputowanego Kleist-Tychow tyczącego się biedy niższych urzędników. Komisya wniosła, aby petycye w téj mierze nadeszłe polecić rządowi. O 2½ godzinie zamknięto posiedzenia

— Izba panów poczęła posiedzenie swe (35) z d. 30. Kwietnia od dyskusyi nad pierwszym raportem komisyi budżetowéj względem etatu państwa na 1856. Komisya podała następujące wnioski:

1) Aby izba zechciała rządowi wyrzec oczekiwanie swe, że na przyszłość całkiem opuści w budżecie miejscowe i prowincyalne podrzędne podatki, które nie należą do tych dochodów, na jakie zezwolenie swe dać musi reprezentacya kraju, i dla tego zamieszczone są przez linią. 2) Aby izbie panów polecić, by zechciała wyrzec oczekiwanie swe, że rząd królewski udzieli na przyszłość przy przedłożeniu budżetu wyjaśnienia co do ilości bonifikacyi exportowéj podatku od wódki. 3) Aby uchwaliła, że oczekuje, iż rząd zechce w jak najkrótszym czasie przedłożyć jéj nowy etat mennicy w Berlinie. 4) Aby izba zechciała uchwalając objawić swe życzenie, aby ekspedycye pocztowe po wsiach i w małych miastach w niedzielę i w dniach uroczystych, w południe, gdy nabożeństwo nie zwykło się odbywać, jednę godzinę były otwarte do odbierania i oddawania rzeczy pocztowych. 5) Aby izba panów zechciała postanowić, aby poprosić rząd, by zechciał zniżyć cenę zbioru praw. 6) Aby izba zechciała uchwalić, aby poprosić rząd, by na przyszłość przy żądaniach nadzwyczajnych zezwoleń do zakładania nowych linii telegraficznych, zechciał linie oznaczyć, o ile to naprzód uczynić się da, które mają być poprowadzone. 7) Aby izba panów zechciała uchwalić, aby wyrzekła oczekiwanie rządowi, by od przyszłego roku dodawane były do etatu mającego być przedłożonym, jak to w latach przeszłych się działo, szczegółowe wykazy. 8) Aby poprosić izbę panów, by zechciała wyrzec oczekiwanie swe rządowi, że sprzedaż tych hut żelaznych prędko się rozpocznie, które podług dotychczasowego postępowania nie dają zadowalającego rezultatu dla dochodów państwa i po których też nie można się innych spodziewać. 9) Aby uchwalić, aby izba wyrzekła oczekiwanie, iż rząd przyłączy do następnego etatu obrachunek kosztów fabrykacyi obok wykazu specyalnych planów ekonomicznych. 10) Aby polecić izbie panów przyjęcie uchwały deputowanych t. j. aby wyrzec oczekiwanie że rząd zechce wziąć pod rozwagę, jakie można przedsięwziąć zmiany pod względem dyspozycyi nad środkami pomocniczemi do górnictwa, któreby odpowiadały życzeniom obowiązanych do składek. 11) Aby rząd zechciał postarać się o większą jasność w stanie niniejszéj administracyi i na przyszłość dodać do etatu podobny pogląd wpływu i wypływu administracyi kolei żelaznéj, jak to uczyniono na stronnicy 2—6 raportu komisyi budżetowéj izby deputowanych. Wnioski wszystkie, prócz 4go, który odrzucono na żądanie ministra handlu, przyjęto bez zmiany. Minister finansów zawiadomił izbę, iż rząd przy zbliżającym się końcu posiedzeń nie mógł wygotować i przedłożyć projektu do prawa tyczącego się użycia reszty kredytu z 30 milionów. To się atoli stanie przy następnéj sesyi i że bez zezwolenia reprezentacyi kraju nie będzie rząd rozrządzał kwotą pozostałą.

Izbie deputowanych oznajmił w posiedzeniu jéj (68) w dniu 30. Kwietnia prezydent hr. Eulenburg, że zamknienie teraźniejszych posiedzeń nastąpi w sobotę dnia 30. Maja, o godzinie 2éj. Na porządku dziennym był wniosek deputowanych Lemoniusa i Krusego tyczący się uwolnienia od cła sundowego. Komisya wnosi: Izba uznaje zgodnie z rządem szkodliwe skutki cła sundowego dla handlu i żeglugi Prus, i ma nadzieję, że rząd zechce przy rozpoczętych w téj mierze konferencyach silnie wpłynąć na usunięcie tego cła. Izba wniosek ten przyjęła. Na końcu zajmowała się izba raportem względem projektu do prawa podanego przez deputowanego Harkorta względem warunków normalnych w urządzeniu banków prywatnych. Komisya jest tego zdania, że banki prywatne wszędzie, gdzie bieg handlu i przemysłu tego rodzaju urządzeń wymaga, użyteczne i konieczne są, i że w tym względzie wypada zaprowadzić modyfikacye warunków przepisanych przy urządzeniu ich, a to nie na drodze administracyjnéj, ale na drodze prawodawczéj. Komisya spodziewa się przeto, że z uwzględnieniem uchwał wydanych wskutek projektu do prawa podniesionego przez deputowanego Harkorta, zechce rząd królewski przedłożyć projekt do prawa względem tego przedmiotu obu izbom sejmu w następnym roku; lecz teraz już uwzględni uchwały te przy ustanowieniu banków prywatnych. Izba przyjęła wniosek p. Potar téj treści:

»Aby uchwały komisyi, zechciał rząd przy ustanowieniu statutów dla banków prywatnych uwzględnić i podać izbom przy następnéj sesyi prawo względem utworzenia banków prywatnych.« Tym sposobem załatwiono dyskusyą nad prawem. W końcu doniósł minister finansów, że pozostałe fundusze z pożyczki wojskowéj bez zezwolenia sejmu nie będą użyte, i że w téj mierze w następnéj sesyi poda wniosek.

---

duszą i ciałem przywiązana do domu, w którym przebywała, wnosiła do niego bogobojność i cnoty zaczepione w jéj sercu, pod rodzicielskim dachem, wynosiła z niego, skoro ją los powoływał gdzie indziéj, przywiązanie i błogosławieństwo tych, którzy się na niéj poznali, umieli ocenić. Panna de Compaignie, wnosi najczęściéj do domu wrodzoną ciekawość, skłonność do intryg, wynosi z niego plotki najczęściéj zmyślone! Panna Wirginia mogła mieć blisko pół wieku. Wysoka, sucha, ostrokoścista, chociaż do upadłéj dynastyi Burbonów, utrzymywała, iż sercem jest przywiązaną, przyczepiała się o ile mogła do najnowszéj mody, nie zważając na to, że szerokie dzisiejsze suknie wisiały na niéj jak na kołku. Ale nie wiem dla czego resztkę uratowanych włosów zaczesywała do góry, *à la Chinoise*. Musiał do tego być powód, była może zagadka, ale niestety nikt powodu nie szukał, nie odgadywał zagadki. Na kanapie siedział, już nie młody mężczyzna. Na nosie przybliżającym do brody, złote okulory; czyta na głos dziennik frankfurtski. Po tym czarnym fraku, nieco zastarzałego kroju, na którym błyszczała gwiazda ś. Ludwika, po tych białych włosach, tak zaczesanych, aby udawać mogły od dawna zapomniane pizony, czystego legitymistę poznać mogłeś.

Za Filipa starał się o hiszpańską ambasadę, nie otrzymał jéj: nie cierpiał Filipa; za rzeczypospolitéj dobijał się o ministeryum marynarki, odebrał odmowę: pogardzał rzecząpospolitą. Zarozumiały, dumny, naprożno chciał nosa zadzierać, fizycznie dokazać tego nie zdołał; z niższemi nieznośny, z równemi sobie zimno-poufały, na królewskich dworach tak płaski, że go żadna rewolucya zgnieść nie potrafiła; takim znano wicehrabiego de Vivarais, cóżby to było gdyby go był los całkowitym hrabią utworzył!

Przed kominem siedział l'abbé de Monbijou; nie ciekawy wyroku pasiansu, czy powrócą lub nie powrócą? Nie słuchał dziennika frankfurtskiego, drzemał po dobrym obiedzie. W tem kamerdyner zameldował pana Andrzeja Polińskiego. »Andrzej Poliński?« odezwała się margrabina, »*je ne connais pas cela.*« Dodała jednak: Prosić! Pasians przestała ciągnąć, panna Wirginia poprawiła na sobie suknię, z bojaźni może, aby z niéj nie spadła; wicehrabia przestał na głos czytać ulubiony dziennik, jednak go z rąk nie wypuszczał; wszystkie pieski przeraźliwie szczekać zaczęły, l'abbé się nagle przebudził; Andrzeja Polińskiego ujrzano. Przeszedł przez całą długość pokoju, a przybliżywszy się do margrabiny de Montvalais, oddał jéj pokłon, i spojrzeli na wzajem na siebie, i każde z nich do siebie samego uczyniło pytanie: czy to on? czy to ona? Niewidzieli się od lat trzydziestu, cóż to za długi przeciąg czasu! Już ona od dawna stanęła u kresu, on do niego dochodził. Przeszłości wspomnienia były dla niéj jedyną uciechą, dla niego każda myśl wsteczna smutną, a częstokroć gorżkim wyrzutem. Ona powtarzała nieraz: czemu co było nie wraca? on: czemu było? I on ją w téj chwili widział jaką jest i zimny pot okrył jego czoło, a ona mocą kobiecéj wyobraźni ujrzała go jakim był przed laty, uczuła w sobie ten stopień temperatury co się nazywa letnim, i znalazł się jeszcze uśmiech na ustach, kiedy wyciągnąwszy kościstą rękę ku niemu: »Witam panie Poliński,« rzekła, »miło mi oglądać ciebie po tak długiem niewidzeniu, zkąd przybywasz?«

»Nie lękaj się pani,« odpowiedział z udaną może wesołością, »kiedy powiem, że powracam z tamtego świata, z Ameryki.«

»Z Ameryki? i cóżeś tam porabiał?«

»W roku 1831 przymuszony opuścić ojczystą ziemię, tułałem się po Anglii, Portugalii, Hiszpanii bez celu, bez widoku na przyszłość.«

»I czemużeś wtedy nie zawitał do Francyi, gdzie ziomkowie twoi z taką gościnnością, z taką sympatyą byli przyjęci?« zapytała margrabina.

»Do Francyi,« odpowiedział Poliński, »nęciły mnie wspomnienia młodości, odpychał od niéj spekulacyjny kupiecki rząd Filipa, i wolałem szukać schronienia w amerykańskich lasach, wśród dzikich ludzi, jak w kraju gdzie wygórowana cywilizacya XIX. stulecia wszystko stosuje do przemysłowéj dążności, w człowieku widzi tylko fabrykanta, a rękodzielnię, w któréj pracuje pięćset ludzi, porównywa z parową machiną o sile dwustu piędziesięciu koni.«

Wicehrabia położył swój dziennik, l'abbé wstał z miejsca i przybliżył się do reszty towarzystwa, a margrabina przedstawiwszy im Polińskiego: »Zawsze ten sam,« zawołała, »pełen ognia, zapału, u ciebie nawet z czasem wyobraźnia nie blednieje, serce nie ostyga.« (Dal. c. nast.)

Berlin, 29. Kwietnia. — Cesarzowa rosyjska matka, wyjedzie, jak mówią, do Berlina w 8 dni.

Oldenburg, 30. Kwietnia. — Wczoraj zamknięty został sejm tutejszy przez ministra prezydenta Roessinga.

Rosya.

Odessa, 17. Kwietnia. — Przepisy kwarantany najściślej się przestrzegają, i pomimo paszportów zdrowia w Konstantynopolu wystawianych oznacza się czas kwarantany na dni 21. — Śmiertelność nieco między wojskiem ustała, przenosząc się do cywilnych. — Żegluga parowa rosyjska jeszcze nie rozpoczęła się.

Francya.

Paryż, 30. Kwietnia. — Urzędowy tekst układu pokojowego w całej rozciągłości został wczoraj ogłoszonym i po wszystkich rogach poprzylepiany.

— Żandarmerya otrzymała, jak pisze Patrie, polecenie ścisłego czuwania nad towarzystwami tajnemi. W południowych częściach Francyi wiele osób aresztowano. Ilość departamentów, w których odkryto rozgałęzienie związków rewolucyjnych przechodzi 60.

— Hr. Orłow używa ciągle znacznéj wziętości. Jego grzeczne występowanie wznieca powszechne podziwienie. Chociaż nie uważają w nim nadzwyczajnego jeniusza, uchodzi wszakże na dworze francuskim za wzór dworaka. Napoleon powiedział bardzo trafnie o dwóch członkach rosyjskich kongresu: *„M. le comte Orlow représente simplément les formes de la diplomatie russe, mais M. de Brunnow représante l'esprit.*

— Podług listów z Neapolu mają się stosunki w państwie obu Sycylii zmienić. Król zamierza wydać amnestyą i zaprowadzić stósowne reformy. Surowość dawniejsza już nieco zwolniona, o polityce rozprawiać wolno.

— Z Sewastopola sprowadzono już 80 armat i moździerzy.

Gazeta Tulońska donosi: Pierwsze transporta wojska krymskiego wracają. Okręt liniowy »Duperré« przypłynął do portu tulońskiego przywożąc z sobą 850 ludzi pułku 86.

Paryż, 1. Maja. Nareszcie dziś odbyła się uroczystość wywodu cesarzowéj. — Komisarze dla księstw naddunajskich są wszyscy wybrani: baron Talleyrand dla Francyi, Alison dla Anglii, Kleist dla Austryi, Soffit Effendi dla Turcyi.

— Miasta rosyjskie na wschodzie: Kercz, Kaffa, Taganrog, Cherson, Bakczyseraj, Simferopol, Sewastopol, Mikołajew, otrzymają konsulów, a w Odessie będzie jeneralny konsulat.

Dzisiejszy Constitutionnel zawiera korespondencyą z Jassy, 13. Kwietnia, w któréj podane są koszta okupacyi austryackiéj w Mołdawii na $3\frac{1}{4}$ mil. piastrów, rosyjskiéj zaś (1853/54) 7,523,193 piastrów.

Anglia.

Londyn, 29. Kwietnia. — Ministerstwo handlu ogłosiło raport o handlu angielskim z miesiąca Marca. Wartość wywozu przewyższała przeszłoroczny o 2,000,000 funt. szt.

— Gazette podaje w dodatku osobnym następującą proklamacyą królowéj angielskiéj:

Victoria R. Gdy między nami i naszymi sprzymierzeńcami i J. C. M. cesarzem wszech Rosyi w Paryżu 30. p. m. Marca zawarty został układ pokoju i przyjaźni, i ratyfikacye w sposób właściwy zostały wymienione, uznaliśmy w skutek tego za rzecz stósowną rozkazać, aby we wszystkich państwach naszych wszystkim naszym kochanym podanym naszą wolę objawiono, aby rzeczony układ pokoju i przyjaźni, na morzu jak i na lądzie, wszędzie nie naruszenie był zachowany, i udzielamy wszystkim naszym ukochanym poddanym rozkaz, aby najściśléj się tego trzymali i do tego zastósowali.

Dano w naszym dworze w Buckingham Palace, 28. Kwietnia roku pańskiego 1856, w 19 roku panowania naszego.

Z Malty nadeszła wiadomość, że lord Dalhousse w 20. m. b. puścił się do Anglii parowcem »Tribune«.

Na meetingu liberalnych członków parlamentu, odbytym wczoraj u lorda Palmerstona, nie byli ani peeliści ani lord Russel. Irlandczykowie niezawiśli katolicy nie byli wcale zaproszeni. Lord Palmerston oświadczył, że się poda do dymisyi, jeżeli go partya liberalna nie poprze. Po dwugodzinnéj dyskusyi oświadczył meeting gotowość swoję w popieraniu rządu.

Posiedzenie izby wyższéj, 28. Kwietnia. — Lord Clarendon składa kopią układu pokojowego dodając, iż doń przyłączą się trzy osobne umowy i wyjaśnienie prawa morskiego. Składa potem kopie wszelkich protokółów posiedzeń kongresowych i wnosi, aby w następny poniedziałek zastanowić się nad układem. Prosi prócz tego lorda Lyndhursta, aby odroczył wniosek swój tyczący się obsadzenia przez Austryaków części Włoch. Lyndhurst cofa w przodzie swój wniosek, oświadcza zarazem, że z największą usilnością czuwać będzie nad środkami, jakich się rząd chwycić zamyśla, aby raz już koniec położyć nieznośnemu potwornemu rządowi, pod którym lud włoski tak długo już jęczy.

Posiedzenie izby niższéj, 28. Kwietnia. — Lord Palmerston składa także układ pokojowy i protokuły konferencyjne, wnosząc, aby go wziąść pod rozwagę w następny poniedziałek. Na zapytania tyczące się ustąpienia wysp przy ujściu Dunaju zastrzega lord Palmerston, po ściągnieniu potrzebnych wiadomości odpowiedzieć, oświadcza zarazem, że ferye Zielonych świątek potrwają od 9. do 16. Maja. Whiteride wnosi o wydanie rezolucyi, tyczącéj się Karsu, w któréj nagania nieczynność rządu, oddając pochwały waleczności wojskom tureckim. Przeciw wnioskowi powstał Attorney jenerał dowodząc, że rząd uczynił, co tylko można było uczynić. Gdy jeszcze kilku podniosło swe głosy za i przeciw wnioskowi, odroczono posiedzenie i dalszą dyskusyą nad przedmiotem do najbliższego zebrania się izby.

Włochy.

Rzym, 16. Kwietnia. — Złupienie poczty papieskiéj niedaleko Frosinone stało się przedmiotem ogólnéj wagi i śledztwa, które jak słyszę, nie wydało żadnego skutku, przez co bezczelność zbójców na drogach między Rzymem a Neapolem jest śmielszą. Wczoraj spostrzeżono w okolicy Anzo rozbójników, kilka godzin od Rzymu odległéj. Nie masz dnia, w którymby nie słyszano o napadach na poczty, na podróżnych, i siła zbrojna — co wszystkich zadziwia, mało skuteczny stawia opór.

Monsignore Florio Chigi obrany został nuncyuszem papieskim w Monachium.

Kronika miejscowa.

Poznań, 1. Maja. — (Ciąg dalszy i dokończenie.) Na posiedzeniu reprezentantów miasta zajmowano się daléj sprawą umieszczenia pana nauczyciela Hecht, który na urzędzie swym etatowo został potwierdzonym. Następnie zatrudniano się pensyonowaniem nauczyciela komunalnego p. Szwarc, który przez 30 lat z górą urząd swój sprawował, i przyznano mu ⅔ dotychczasowych dochodów jako dożywotnią pensyą, jednakże bez przyznania temu przypadkowi mocy obowiązującéj względem podobnych przypadków na przyszłość. Niemniéj uchwalono sprawienia puhara srebrnego za 80 tal. na nagrodę dla zwycięzcy w wyścigach konnych tegorocznych. Po udzieleniu kilku konsensów, przeczytano w końcu odpowiedź magistratu tutejszego udzieloną magistratowi w Krośnie n./O. w przedmiocie drogi żelaznéj, przez Krosno, Cylichowę, Babimost, Buk i Poznań do Bydgoszczy prowadzić mającéj. Magistrat uznaje znaczenie i ważność téj drogi żelaznéj dla Poznania i oświadcza gotowość swą i pomoc do przywiedzenia tejże do skutku.

Poznań, 4. Maja. — W dniu dzisiejszym odbywało się po wszystkich kościołach katolickich i ewanielickich rozporządzone uroczyste nabożeństwo z powodu zawartego pokoju. Podczas Te deum śpiewanego w kościele garnizonowym, padło z wałów warowni tutejszéj zwyczajem przyjętym 101 strzałów armatnich.

— W czasie od 20. do 26. z. m. przyaresztowano tu i osadzono w więzieniu policyjnem 124 osób, pomiędzy temi 70 mężczyzn. Z uwięzionych pochwyciła policya 20 dla dokonanéj kradzieży, 2 za przechowanie przedmiotów skradzionych, 2 za oszustwo, 9 za żebractwo, a pozostałych z powodu włóczęgi i t. d.

Kcynia, 2. Maja. — Rozległe dobra Barcin przeszły na własność kupców Rieletera i Eggerta z Szamocina, którzy kupili je za cenę 216,000 tal. Kupujący, trudniący się sprzedażą drzewa, nabyli dobra rzeczone celem wyzyskania rozległych borów, należących do Barcina. Znów przeto znaczna przestrzeń powiatu szubińskiego, który w północnéj części ogołocony jest prawie zupełnie z lasów, przedstawiać będzie smutną i nagą gołaźń.

Lwówek pod Pniewami, 30. Kwietnia. — Wiadomość o śmierci hr. W. Tyszkiewicza, wszystkich tu w głębokim pogrążyła smutku. Szlachetny ten pan był w dobrach swoich Niewierzu, istną opatrznością dla biednych a jak się dowiaduję, padł istotnie ofiarą swego poświęcenia; gdyż mimo odradzania osób otaczających go, niósł pomoc biednym do chat zaraźliwą chorobą nawiedzonych. Widać, iż taż choroba go dotknęła, i dla tego wyjechawszy do teścia swego p. hrabiego Grabowskiego w Grylewie, wkrótce z tym się światem rozstał.

Bydgoszcz, 2. Maja. — Wczoraj zdarzył się tu w menażeryi wystawionéj przy klasztorze, bolesny wypadek. Między widzami znajdował się jakiś strzelec Aug. Schliessler, który w przejeździe swoim przez Bydgoszcz, chciał się zabawić widokiem zwierząt i na ten cel kupił sobie trąbkę rodzynków. Bawiło go to, jak małpy skwapliwie z po za krat wydzierały się, by łapać sobie te łakocie które im dorzucał. Ostrzegano, by tego nieczynił, gdyż całą menażeryą przez to w niesłychany ruch wprawiał. On jednakże, niebacząc na przestrogę nawet właściciela menażeryi, zaczął tymże samym sposobem z kolei karmić wielkiego amerykańskiego niedźwiedzia, a mówiąc, iż jako strzelec umie obchodzić się ze zwierzętami, zaczął nietylko dorzucać, ale ręką nawet podawać rozłechtanemu zwierzowi rodzynki. W tem niedźwiedź schwytał go za prawą rękę i z całą siłą i wściekłością wciągnął ją do klatki, wepchnął ją sobie w gardziel a drugą łapą już pochwycił nieszczęśliwego śmiałka za ramię. Cała publiczność zakrzykła. Dozorcy przypadli z żelaznemi hakami, odrywali niedźwiedzia, ale daremnie; rozjadowiony zwierz popuścić niechciał swego łupu i wypowiedział posłuszeństwo swemu panu. Hak gruby żelazny pękł w téj walce. Przerażenie widzów wzrastało, już głowa nieszczęśliwego tak bliską była klatki, że zwierz co tylko miał ją pochwycić, gdy widły w gardziel napastnika wepchnięte przymusiły go do puszczenia nieszczęsnéj ofiary. Blady jak trup, tyle jeszcze ów śmiałek miał mocy, iż o swych siłach zaszedł do lekarza, by mu opatrzył zdrzużgotaną i w krwi pływającą rękę. Póżniéj odwieziono go do lazaretu, gdzie mu dziś rękę amputować będą. Jest to ojciec pięciorga dzieci, który postradawszy miejsce dawniejsze o inne się starał i za służbą właśnie jadąc przez Bydgoszcz, takiemu nieszczęściu samochcąc uległ.

Wiadomości artystyczne.

Utwory rzeźbiarskie Sosnowskiego.

(Czas.)

Już temu lat parę, mówiąc i o innych artystach polskich, Gazeta warszawska wspomniała o Sosnowskim — lecz od tego czasu prace naszego artysty wymagają spisu szczegółowego, gdyż postąpiwszy niesłychanie na drodze sztuki i wywoławszy pochwały nietylko rodaków ale i cudzoziemców, ma prawo niezaprzeczone do czci większéj swoich ziomków, którzy mu jéj pewno nieodmówią, lecz ze łzami rozkoszy Bogu błogosławiąc za obdarzenie Sosnowskiego tak nieposolitym darem, zachwycać się należnie będą nad potęgą dłuta znakomitego rzeźbiarza swojego!

Z utworów znajdujących się teraz w Sosnowskiego pracowni, a wykończonych zupełnie oglądaliśmy: 1) Unią Korony z Litwą, 2) Mojżesza, 3) Chrystusa żywego z krzyżem w ręku, 4) Tadeusza Czackiego, 5) Chrystusa złożonego na śmiertelnéj pościeli.

1. Arcyładnym i pełnym wdzięku utworem Sosnowskiego, jest Unia Korony z Litwą. Jadwiga podaje rękę Jagielle, obie twarze są pełne godności i powagi, widać, że nie wystawiają pojedynczych osób, jedno są uosobistnieniem dwoch narodów łączących się w osobach Jadwigi i Jagiełły na wieczne czasy i niczem są nierozwiązalne, jak śluby małżeńskie, które ich połączyły! Jadwiga pełna królewskiéj piękności, Jagiełło poważny; ona snać szczęśliwa z wyboru swego, szczęśliwa nietylko mężem wybranym swoim ale i królem, którego daje narodowi na chwałę jego, czuje, iż nietylko ma w nim obrońcę ale i tego, co będzie w stanie zapewnić nadal los jéj ojczyzny; a nie myli ją przeczucie: bo rodzinie Jagiełłów Polska wiele będzie miała zawdzięczać. Za ich rządów potężna była Rzeczpospolita, wtedy to nabrała téj żywotności opie-

rającéj się tak długo i wewnętrznym niepokojom i wojnom uciążliwym trapiącym ją mianowicie pod rządami ostatnich Wazów. W Jagiełły powadze coś istotnie jest królewskiego i ojcowskiego zarazem! o któryż z nas nie odda czci téj wysokiéj parze, któż nie zachwyci się nad dziełem Sosnowskiego? i nie będzie mu wdzięczny za to tak trafne oddanie uczuć i myśli Jadwigi-korony i Jagiełły-Litwy w chwili, gdy się łączyli na szczęście swoje i podwładnych im ludów.

Jedno jest tylko nieodżałowanem, że ten utwór w zbyt drobnych wykończon rozmiarach. Szkoda, bo ten posąg pod względem idei jak pod względem samego wykończenia materyalnego godzien był przynajmniéj rozmiaru naturalnéj wielkości, jeżli nie kolosalnego.

II. Mojżesz Sosnowskiego — jest stojący — draperya zarzucona na nim wielkiéj prostoty i wykończenie form niezwykłe i wielce artystyczne! Patrząc nań, ujrzy każdy wielką potęgę ducha — widać w nim zakonodawcę izraelskiego, w oczach czytać można tę wiarę i pewność w wysokie posłannictwo prawodawcy w połączeniu z surowością obyczaju, przytem wyraz téj wzniosłości, jaką może mieć święty mąż obcujący z światem nadziemskim; prawdziwy to poseł boży, ojciec, sędzia i kapłan zarazem, zastępca i wyobraziciel Jehowy! zgoła, najwyższa postać w starem przymierzu.

III. Chrystus z krzyżem w ręku, nic surowego nie ma w obliczu, w bożéj owszem powadze jego słodycz niezmierna! Srogim być on nie może, bo oto dźwiga własny swój krzyż na ramieniu; kiedy w tym krzyżu najwyższa słodycz, miłosierdzia wykwit, ludzkości zbawienie!

Chrystus spozierać się zdaje w niebo, lecz nie woła do ojca o pomstę, nie niesie tablic marmurowych mojżeszowym wzorem, jedno z krzyżem i przez krzyż patrzy w Ojca i błaga nam o przebaczenie, i otrzymuje je. Chrystus ten potężny słodyczą, jak posąg Mojżesza potężny surowością. Mojżesz Sosnowskiego jest zaiste doskonałym obrazem sprawiedliwego, najmilszego Bogu człowieka w starém przymierzu, gdy Chrystus ten jest twórcą przymierza nowego, w którém on sam za wszystkich idzie na ofiarę.

IV. Posąg Tadeusza Czackiego, choć jest posągiem dziejowym a nie religijnym, jednak wykończon przez bogobojnego Sosnowskiego z równym talentem jak i wszystkie utwory jego religijne, ponieważ Czacki w myśli rzeźbiarza jest tym potężnym założycielem Krzemienieckiego liceum, w którem sié kształcił i wykształcił tak wysoko znamienity nasz Sosnowski. Tak zaprawdę, choć potęgi on dłuta nie nabył w Krzemieńcu, ale tam zrozumiał całą wagę posłannictwa człowieka i artysty — tam wród tych mu kochanych gór wołyńskich nabył wysokich dążności i przejął się tą słodyczą Tadeusza Czackiego, która jeszcze po śmierci jego, jakby w powietrzu rozlana, i po nad Krzemieńcem zawieszona, wlewała się w dusze wychowującéj tam młodzieży i była jéj jak błogosławieniem tego Boga, którego woli Czacki był tak szczytnem narzędziem i doskonałym wykonawcą!

Przez pamięć więc i wdzięczność założycielowi Krzemienieckiego liceum, wykuł on w marmurze posąg, w którym wystawia doskonale główne przynajmniéj cechy geniuszu Czackiego; i tak za nauki i przykłady cnót w Krzemieńcu pobierane sprawiedliwie i godnie dzisiaj się Sosnowski wypłaca: bo geniuszem za geniusz!

V. Chrystus zmarły złożony na śmiertelnéj pościeli, jest bezwątpienia najdoskonalszym utworem Sosnowskiego. Chrystus ten leży obwinięty w prześcieradle, jakby miał być wnet pochowany, z bożym wyrazem twarzy podniesionéj zaprawdę do ideału, i z ciałem najdoskonalszych form.

Przed tym posągiem każdy uklęknie, ktokolwiek to będzie, czy znawca, czy nieznawca, byle miał serce na swojém miejscu i wiedział czém jest. Zbawiciel ludzkości — uklęknie i wykrzyknie: nikt lepiéj niewyobraził sobie Chrystusa, nikt lepiéj w marmur nieprzelał przedwiecznéj myśli Boga-człowieka! Nasz rzeźbiarz pojął ideę zbawienia i w marmurze wysłowił; niechaj mu będzie wieczysta sława! Tę usłyszy pochwałę mistrz nasz od każdego chrześcianina — ale i poganin nieprzejdzie koło tego posągu bez oddania należnego uwielbienia artyście za materyalne wykończenie całéj postaci, która od głowy aż do stóp samych wzniesiona jest do najwyższych potęg piękna. I jeśli chrześcianin spojrzawszy na postać Chrystysa, wykrzyknie: Bożo-człowiecza to twarz! — to napewne poganin powie: piękniejszéj niebyło! a anatomista porwałby ją chętnie, gdyby nie była z marmuru lecz z ciała i kości, i zaniósłby ją czekającéj nań młodzieży w gabinecie anatomicznym, i zachwycałby się nad wszystkiemi warunkami doskonałości cielesnéj. Tak, każdy ktoby on był, ujrzawszy raz posąg Chrystusa zawsze go zachowa w pamięci serca lub w pamięci rozumu, lub w pamięci zmysłów nawet; a hojniéj darami bożymi obdarzonym będzie on wszech pamięci przytomny, bo i serce pobożne chętnie się doń pomodlić może i rozum na znak pokory uniżyć zapragnie czoła, i zmysły nawet zachwycą się nad nim i cześć mu oddadzą!

Kiedym Chrystusa tego widział w pracowni, kiedym patrzał na te żyły wyciągnięte i natężone ostatniemi bólami skonu, na to światło z czoła jego spływające, to mi się zdawało, że dopiero co ducha oddal — że krzyż przed chwilą ogołocon z tego bożego ciała za nas i dla nas umęczonego, stoi gdzieś blisko, smętnie i pogrobnie, jakby wyrzutem wieczystym rozjuszonemu żydowskiemu ludowi, że słychać w oddali: jęk Bogarodzicy i Magdaleny bezmierny płacz! że cały świat kalwaryjski przesiesion do pracowni Sosnowskiego, a że Sosnowski sam: jest chyba onym bogatym panem narodu swojego — tym Józefem z Arymatei, senatorem, co prosił o ciało Syna bożego, i owinął je w prześcieradło swoje i złożył w grobie, i w nim pozostawił pokoleniom Zbawiciela Pana na przedmiot ich wiary, miłości i nadziei.

Tak, tak zaprawdę w tym Chrystusie jest Bóg-człowiek, człowiek i Bóg razem — i dla tego pragnę żeby i niewierzący w bytność Chrystusa odwiedzali to arcydzieło Sosnowskiego, bo spojrzawszy na dar, którym Bóg mistrza naszego obdarzył, już niezwątpią nigdy o wszechpotędze Pana.

Téj jednéj nagrody Sosnowskiemu życzę, bo mu ta jedna dostateczną będzie, a dla narodu pragnę, aby się znalazł odemnie zdolniejszy i szczęśliwszy, coby umiał opisać ten poemat marmurowy! † † †

Wiadomości handlowe.

Berlin, 3. Maja.

Pszenica 75—110 tal.

Żyto 70—74 tal., na dostawę wiosenną 70—$68\frac{1}{2}$ tal., na Maj Czerwiec $68\frac{1}{4}$—67—$\frac{1}{4}$ tal., na Czerwiec Lipiec 65—64 tal., na Lipiec Sierpień 61—60 tal, na Wrzesień Październik $55\frac{1}{2}$ tal.

Jęczmień wielki 50—54 tal.

Owies 31—36 tal., 52 funt. $34\frac{1}{2}$ tal., na Maj Czerwiec 33 tal.

Groch 76—84 tal.

Nasiona olojowe: rzepiku i rzepiu 95—110 tal.

Nasienie lniane 70 tal.

Olej rzepiowy $15\frac{1}{3}$—$\frac{1}{3}$ tal., na Maj $15\frac{1}{4}$—$\frac{1}{4}$ tal., na Wrzesień Październik14 tal.

Okowita bez beczki $28\frac{3}{4}$ tal., na Maj 27—$28\frac{1}{2}$ tal., na Maj Czerwiec i Czerwiec Lipiec $28\frac{3}{4}$ tal., na Lipiec Sierpień 29—$\frac{1}{4}$—29 tal., na Sierpień Wrze- $29\frac{1}{2}$ tal.

Szczecin, 3. Maja.

Żyto na Maj Czerwiec 67 tal., na Czerwiec Lipiec $63\frac{1}{2}$—63 tal., na Lipiec Sierpień 60 tal., na Wrzesień Październik $55\frac{1}{2}$—$54\frac{1}{2}$ tal.

Okowita na Maj Czerwiec $12\frac{1}{4}$ proc., na Czerwiec Lipiec $12\frac{1}{4}$—$\frac{1}{8}$ proc.

Przybyli do Poznania 4. Maja.

BAZAR: Budziszewski z Xiąża, Nieżychowski z Granówka.
HOTEL DREZDENSKI MYLIUSA: Broich z Burtscheid, Wolfert, Wolf i Gelpke z Berlina, Stahl z Wrocławia, Beyme z Grodziska, Schwarz i Förster z Wissulki.
POD CZARNYM ORŁEM: Dobrzycki z Mszyczewa, Rohrmann z Chrząstowa.
HOTEL PARYZKI: Gebhardt z Görlitz, Dutkiewicz z Katarzynowa, Korytowski z Rogowa, Wendorff z Młecza.
HOTEL BERLINSKI: Kamiński z Wrześni.
POD BIAŁYM ORŁEM: Mielke z Gross-Dronsen, Kretschmer z Wągrówca, Melzer z Wronek.
POD KORONĄ: Friedmann i Jungmann z Rawicza, Leib i Schlesinger z Blesen.
HOTEL WROCŁAWSKI: Schwanke z Xiąża, Flad z Hohenzollern.

z 5. Maja.

HOTEL RZYMSKI BUSCHA: Sprenger z Działynia, Knappe z Trąbinek, Nouvel z Dusznik, Scholz z Wrocławia, Pludra z Bremy, Corell z Elberfeldu, Seligsohn z Samocina, Kluth i Oldemeyer z Lipska.
HOTEL DREZDENSKI MYLIUSA: Smitkowski z Łęgu, Znaniecki z Mechlina, hr. Węsierska z Zakrzewa, Golcz z Ciszewa,, Richthofen z Lussowa, Oberbeck z Kolonii, Lebegott z Lipska.
HOTEL BAWARSKI: Byszewska z Turska, Twardowski z Kobelnik, Lossow z Boruszyna, Bönigk z Chełmna, Osiński z Bonikowa, Löwenthal z Bydgoszczy.
HOTEL DU NORD: hr. Moszczeński z Otorowa, Kierski z Białężyna, Szmitt z Kowalewka, May z Wrocławia.
POD CZARNYM ORŁEM: Alpefeld z Śremu, Suchorzewski z Tarnowa, Falkowska z Pacholewa.
HOTEL PARYZKI: Arędzki i Małecki z Wrześni, Frommbelz z Nekli, Waliszewski z Koziczek, Iffland z Berlina, Iffland z Piotrowa, Baranowski z Gwiazdowa.
HOTEL BERLINSKI: Arendt z Piły, Weisgraf z Berlina, Skąpski z Michorzewa, Zaborowska i Darysz z Wrześni, Biege z Sagan, Muszkiewicz i Kotecka z Kościana.
HOTEL WIEDENSKI: Hedinger z Brod.
POD TRZEMA LILIAMI: Gräulick z Góry, Neumann z Wrześni, Idziński z Dąbrówki, Wyszomierski z Wągrówca i Abrahm z Pobiedzisk.
HOTEL WROCŁAWSKI: Buckler z Baldenburg.

Dnia 2. Maja b. r. zakończyła swe doczesne życie śp. Leokadya z Niegolewskich Modlińska.

Obchód jéj pogrzebowy odbędzie się w Włościejowkach pod Xiążem, w piątek dnia 9. Maja r. b. o godzinie dziewiątéj z rana, dokąd zwłoki z Walentynowa pod Inowrocławiem sprowadzone zostały, na który zapraszają stroskany mąż, rodzice i rodzeństwo.

OBWIESZCZENIE.

Prowizye półroczne ziemskie za termin Śgo Jana r. b. przez interesentów płacić się mające, będą w Kassie Prowincyalnéj Ziemstwa od dnia 12. do włącznie 30. Czerwca r. b. od godziny 8. do 12. przed południem z wyłączeniem dni świątecznych i niedzielnych odbierane. Prócz gotowizny przyjmowane tylkobyć mogą stósownie do §. 236. Regulaminu Kredytowego kupony w tymże terminie płatne.

Wypłata kuponów zacznie się z dniem 2. Lipca a skończy się z dniem 16. Lipca r. b. Okaziciele kuponów winni dołączyć wykaz przez nich podpisany, obejmujący nazwę dóbr, numer, kwotę i termin płatności kuponów, a to nietylko w terminie rzeczonym, ale i po takowym przy wnioskach piśmiennych do Dyrekcyi Jeneralnéj Ziemstwa o wypłatę kuponów czynionych, inaczéj takowe zwrócą się na koszt i ryzyko przesyłającego.

Okazicielom Talonów wydawać się będą w Kassie nowe arkusze kuponowe od dnia 18. Lipca do wyłącznie 18. Października r. b., późniéj zaś potrzebne jest w tym celu zgłoszenie się piśmienne do Dyrekcyi.

Ostrzega się iż Kassa Prowincyalna Ziemstwa podczas poboru prowizyi i wypłaty kuponów nie przyjmuje pieniędzy w godzinach popołudniowych.

Kto więc do 12éj godziny w południe dnia 30. Czerwca r. b. nie zapłaci prowizyi, niemniéj czyje pieniądze z poczty do rzeczonego terminu Kassy nie dojdą, winien będzie zapłacić prowizyą za przewłokę Regulaminem Kredytowym przepisaną.

Nadmienia się jeszcze, iż odkładający zapłatę prowizyi na dnie ostatnie, wystawieni być mogą na długie czekanie w lokalu kassowym dla zbytniego natłoku w tym czasie, czego unikną płacąc wcześniéj a zwłaszcza pieniędzmi należycie uporządkowanemi, lub papierami większéj wartości.

Poznań, dnia 30. Kwietnia 1856.

Dyrekcya Prowincyalna Ziemstwa.

Wieś szlachecka ***Laskownica mała*** pod Gołańczą, pół mili od szosy Poznańsko-Bydgoskiéj, 2 mile od Noteci, tyleż od kolei żelaznéj położona, z wolnéj do sprzedania.

Wieś ta ma w ogóle 1630 mórg m., około 1300 mórg 2éj i 3éj klasy ornéj ziemi, 120 mórg dwusiecznych łąk smużnych, resztę nowin i pastwisk. Budynki murowane wszystkie w dobrym stanie, i inwentarz kompletny.

Bliższych wiadomości udzielić może ***P. Taszarski*** w Kobylcu pod Wągrówcem.

(Dodatek.)

Ed. Bote i G. Bock Król. nadworny handel muzykaliów

poleca
korzystny Abonnement na nóty,
z prawem otrzymania, za całą opłatą, muzykaliów bezpłatnie, tak że ***pożyczanie*** i ***wymiana darmo.***
Największy ***wybór muzykaliów*** z dawniejszych i najnowszych czasów.
Poznań w Rynku 6. Berlin Jaegerstr. 42.

O założeniu
KANTORU
do agentur towarów i Incasso
pod firmą
Karól Schuppig & Comp.
pozwalam sobie niniejszém uprzejmie donieść. Poznań, dnia 1. Maja 1856.
Karól Schuppig,
ulica Wilhelmowska Nr. 18. naprzeciw Król. Banku.

Walne zebranie Towarzystwa Naukowéj Pomocy powiatu Średzkiego, w skutek postanowienia Dyrekcyi głównéj w Poznaniu, odbędzie się w Srodzie dnia 15. Maja r. b. w czasie i w lokalu zwyczajnym, na które Szanownych Członków i Obywateli powiatu zaprasza Komitet właściwy.

Towarzystwo Dam Śgo Wincentego w Śremie sprzedaje miechy drelichowe po $2\frac{1}{4}$ Złp., a zwyczajne po 2 Złp.; zgłosić się należy do Pani ***Konikiewicz.***

Tym panom, którzy dobra sprzedać lub kupić, wydzierżawić lub zadzierżawić chcą, poleca się agent dóbr.
T. H. Hartmann w Wronkach.

21. Hotel Drezdeński 21.

Szanownéj Publiczności, a zwłaszcza Szanownym tym Osobom, które odemnie kupują, pokornie donoszę, że, zadosyćczyniąc wielokrotnym wezwaniom, postanowiłem, obok fabryki obuwia dla Panów, utrzymywać także w zapasie jak największym doborze Skład Damskich trzewików i kamaszów. Gorąco usiłować będę, abym i w téj gałęzi mego powołania zawsze wszystkiego dostarczał co odpowiada rzetelności i dobremu smakowi, i spodziewać się mogę, że i w tym względzie odpowiedzieć zdołam wszelkim żądaniom tych Dam, które mnie Swém kupnem zaszczycać raczą.
Poznań, w Maju 1856.
Fr. Caldarola,
ulica Wilhelmowska 21.

Pruskie narodowe towarzystwo zabespieczenia w Szczecinie,

ugruntowane
na 3,000,000ach Tal. kapitału zakładowego,
z $471,876\frac{11}{12}$ Tal. funduszu rezerwowego,

zabespiecza od ***klęsk ognia i przedmioty spławiane wodą,*** po stałych i niskich premiach, bez żadnych dopłat, jako to, ruchomości, zbiory żniwa, inwentarz gospodarczy, bydło, lasy, towary i t. d.
Podpisani są upoważnieni do przyjęcia zabespieczeń, zajmą się chętnie wygotowaniem wniosków i wręczą potrzebne formularze bezpłatnie.
W Maju 1856.

Główne Agentury:

w Lesznie: **C. E. Scheel.**
w Poznaniu: **Rudolf Rabsilber.**

Specyalni Agenci:

Kościan: ***Otto Hayn.***
Krzywin: ***C. F. Peuthner.***
Poniec: ***Sam. Rothert.***
Rawicz: ***W. A. Busse.***

Poznań: **Michaelis Asch,** Wodna ulica Nr. 8./9. **Ed. Jeenicke,** Piekary Nr. 10.

Bnin: ***A. Schnell.***
Buk: ***J. Bellach.***
Gniezno: ***Franciszek Dartsch.***
Grodzisk: ***C. Raschke.***
Jarocin: ***R. Kirschstein,*** aptekarz.
Kempno: ***H. Landau.***
Koźmin: ***J. Czapski.***
Krotoszyn: ***C. Tiesler.***
Lwówek: ***W. Griebsch.***
Międzychód: ***A. Selle,*** aptekarz.
Nowe miasto nad Wartą: ***Rob. Peyser.***
Ostrowo: ***Alb. Garfey.***
Pleszew: ***H. Joseph.***
Rogoźno: ***C. W. L. Kayser.***
Śmigiel: ***C. F. Nitsche.***
Skoki: ***A. Breunig.***
Skwierzyna: ***Joz. Herrmann.***
Szamotuły: ***Jul. Peyser.***
Witkowo: ***R. A. Langiewicz.***
Wolsztyn: ***E. Anders.***
Wronki: ***H. Selle,*** aptekarz.
Wulka pod Strzałkowem: ***R. Pohlmann.***
Zaniemyśl: Dr. ***Eckert.***
Zbąszyń: ***Karol Kerger.***

I. F. Poppe i Spółka w Berlinie

polecają z swego składu komissyjnego u Pana ***Rudolfa Rabsilber w Poznaniu*** **kukurydzę i guano** w prawdziwym i świeżym towarze z zaręczeniem.
Łaskawe polecenia niezwłócznie wykonane zostaną.
Rudolf Rabsilber, spedytor.

Rolnikom

ofiaruje ***Peruwiańskie guano, kartofle cebulowe i krzyżę lelnią***
Teodor Baarth.

Amerykańską kukurydzę ząb koński poleca: **Teodor Baarth.**

OBWIESZCZENIE
Dyrekcyi Jeneralnéj Ziemstwa w Poznaniu.

W skutek abluicyi czynszów i odprzedanych parcel, wypowiadają się z listów zastawnych 4 i $3\frac{1}{2}$ % wziętych na dobra poniżéj wyszczególnione następujące w obiegu publicznym będące numera, które w księdze hypotecznéj wymazane być mają:

Nr. list zast. bież.	Nr. list zast. amort.	Dobra.	Powiat.	Kwota listu zastaw. Tal.
		4 %.		
15	4352	Chaławy	Śrem	100
17	4354	dito	dito	100
24	4696	dito	dito	25
33	7237	Dębowałęka III.	Wschowa	25
16	1760	Dłusko	Międzychód	500
17	1761	dito	dito	500
36	2551	dito	dito	100
37	2552	dito	dito	100
38	2553	dito	dito	100
40	2555	dito	dito	100
21	2246	Godzientowy	Ostrzeszow	50
24	5176	dito	dito	25
8	5846	Gostyczyna	Odolanów	500
16	10303	dito	dito	100
18	5064	dito	dito	50
26	131	Gorzuchowo	Gniezno	100
27	132	dito	dito	100
28	133	dito	dito	100
37	61	dito	dito	50
49	37	dito	dito	25
91	571	Gołembin	Kościan	50
92	572	dito	dito	50
93	573	dito	dito	50
94	574	dito	dito	50
115	4828	Karczewo	dito	25
116	4829	dito	dito	25
117	4830	dito	dito	25
2	2165	Lubikowo	Międzychód	1000
3	2166	dito	dito	1000
8	2171	dito	dito	1000
28	2579	dito	dito	100
29	2580	dito	dito	100
48	3247	dito	dito	25
5	692	Osiek	Krobia	1000
7	694	dito	dito	1000
8	695	dito	dito	1000
11	698	dito	dito	1000
12	699	dito	diso	1000
13	700	dito	dito	1000
14	701	dito	dito	1000
56	3670	dito	dito	1000
19	656	dito	dito	500
20	657	dito	dito	500
22	659	dito	dito	500
23	660	dito	dito	500
57	3083	dito	dito	500
58	3084	dito	dito	500
28	509	dito	dito	250
59	1876	dito	dito	250
60	1877	dito	dito	250
38	755	dito	dito	100
39	756	dito	dito	100
40	757	dito	dito	100
42	759	dito	dito	100
43	760	dito	dito	100
44	761	dito	dito	100
45	762	dito	dito	100
46	763	dito	dito	100
47	764	dito	dito	100
48	765	dito	dito	100
49	766	dito	dito	100
61	4951	dito	dito	100
63	4953	dito	dito	100
64	4954	dito	dito	100
65	4955	dito	dito	100
66	2311	Osiek	Krobia	50
68	2313	dito	dito	50
70	5295	dito	dito	25
72	5297	dito	dito	25
73	5298	dito	dito	25
74	5299	dito	dito	25
75	5300	dito	dito	25
76	5301	dito	dito	25
77	5302	dito	dito	25
78	5303	dito	dito	25
80	5305	dito	dito	25
9	3268	Powodowo	Babimost	1000
10	3269	dito	dito	1000
12	3271	dito	dito	1000
16	2683	dito	dito	500
17	2684	dito	dito	500
18	2685	dito	dito	500
21	2688	dito	dito	500
29	1591	dito	dito	250
36	4333	dito	dito	100
38	4335	dito	dito	100
39	4336	dito	dito	100
40	4337	dito	dito	100
46	4343	dito	dito	100
59	4677	dito	dito	25
60	4678	dito	dito	25
62	4680	dito	dito	25
26	3313	Parzenczewo	Kościan	500
31	2044	dito	dito	250
45	5415	dito	dito	100
46	5416	dito	dito	100
67	5754	dito	dito	25
4	3704	Sielec	Wągrowiec	1000
17	1901	dito	dito	250
18	1902	dito	dito	250
31	2341	dito	dito	50
10	3760	Świątkowo	dito	1000
11	3761	dito	dito	1000

Nr. list zast. bież.	Nr. list zast. amort.	Dobra.	Powiat.	Kwota listu zastaw. Tal
12	3762	Świątkowo	Wągrowiec	1000
14	3764	dito	dito	1000
15	3765	dito	dito	1000
16	3766	dito	dito	1000
18	3768	dito	dito	1000
29	3160	dito	dito	500
30	3161	dito	dito	500
50	5098	dito	dito	100
51	5099	dito	dito	100
52	5100	dito	dito	100
55	5103	dito	dito	100
56	5104	dito	dito	100
57	5105	dito	dito	100
58	5106	dito	dito	100
92	5486	dito	dito	25
3	1285	Szypłowo	Pleszew	1000
7	1060	dito	dito	500
33	686	dito	dito	50
24	3925	Tuchorze	Babimost	500
37	2333	dito	dito	250
43	6644	dito	dito	100
49	6650	dito	dito	100
102	6946	dito	dito	25
61	999	Witkowo	Gniezno	100
62	1000	dito	dito	100
64	1002	dito	dito	100
65	1003	dito	dito	100
14	6134	Zbąszyń	Międzyrzecz	1000
16	6136	dito	dito	1000
17	6137	dito	dito	1000
18	6138	dito	dito	1000
19	6139	dito	dito	1000
36	5150	dito	dito	500
37	5151	dito	dito	500
39	5153	dito	dito	500
41	5155	dito	dito	500
42	5156	dito	dito	500
43	5157	dito	dito	500
45	5159	dito	dito	500
48	5162	dito	dito	500
49	5163	dito	dito	500
50	5164	dito	dito	500
51	5165	dito	dito	500
53	5167	dito	dito	500
54	5168	dito	dito	500
68	2949	dito	dito	250
70	2951	dito	dito	250
71	2952	dito	dito	250
81	9019	dito	dito	100
83	9021	dito	dito	100
84	9022	dito	dito	100
86	9024	dito	dito	100
87	9025	dito	dito	100
88	9026	dito	dito	100
89	9027	dito	dito	100
90	9028	dito	dito	100
91	9029	dito	dito	100
107	4333	dito	dito	50
108	4334	dito	dito	50
109	4335	dito	dito	50
110	4336	dito	dito	50
112	4338	dito	dito	50
130	8771	dito	dito	25
131	8772	dito	dito	25
132	8773	dito	dito	25
133	8774	dito	dito	25
		3½ %.		
4	4318	Ostrobudki	Krobia	1000
5	4319	dito	dito	1000
6	4320	dito	dito	1000
7	4321	dito	dito	1000
8	4322	dito	dito	1000
14	4250	dito	dito	500
42	4547	dito	dito	100
51	4306	dito	dito	40
52	4307	dito	dito	40
31	4085	Pamiątkowo	Poznań	20
32	4086	dito	dito	20
21	2353	Rokitnica	dito	100
27	2599	dito	dito	40
28	2600	dito	dito	40
2	483	Siedmiorogowo	Krotoszyn	1000
10	389	dito	dito	500
22	376	dito	dito	200
32	391	dito	dito	100
43	921	dito	dito	40
52	357	dito	dito	20
8	1969	Wyszki	Pleszew	500
8	2732	Wysiny	Chodzież	1000
9	2733	Wysiny	Chodzież	1000
10	2734	dito	dito	1000
13	2737	dito	dito	1000
14	2738	dito	dito	1000
16	2740	dito	dito	1000
17	2741	dito	dito	1000
19	2743	dito	dito	1000
20	2744	dito	dito	1000
21	2745	dito	dito	1000
26	2552	dito	dito	500
27	2553	dito	dito	500
28	2554	dito	dito	500
29	2555	dito	dito	500
30	2556	dito	dito	500
31	2557	dito	dito	500
32	2558	dito	dito	500
33	2559	dito	dito	500
34	2560	dito	dito	500
35	2561	dito	dito	500
36	2562	dito	dito	500
37	2563	dito	dito	500
38	2564	dito	dito	500
39	2565	dito	dito	500
40	2566	dito	dito	500
41	2567	dito	dito	500
42	2568	dito	dito	500
43	2569	dito	dito	500
47	2457	dito	dito	200
48	2458	dito	dito	200
49	2459	dito	dito	200
50	2460	dito	dito	200
51	2461	dito	dito	200
52	2462	dito	dito	200
53	2463	dito	dito	200
54	2464	dito	dito	200
55	2465	dito	dito	200
57	2467	dito	dito	200
58	2468	dito	dito	200
59	2469	dito	dito	200
61	2471	dito	dito	200
62	2472	dito	dito	200
63	2473	dito	dito	200
64	2474	dito	dito	200
65	2475	dito	dito	200
66	2476	dito	dito	200
67	2808	dito	dito	100
68	2809	dito	dito	100
69	2810	dito	dito	100
70	2811	dito	dito	100
71	2812	dito	dito	100
72	2813	dito	dito	100
73	2814	dito	dito	100
74	2815	dito	dito	100
75	2816	dito	dito	100
76	2817	dito	dito	100
77	2818	dito	dito	100
78	2819	dito	dito	100
79	2820	dito	dito	100
80	2821	dito	dito	100
81	2822	dito	dito	100
82	2823	dito	dito	100
83	2824	dito	dito	100
84	2825	dito	dito	100
85	2826	dito	dito	100
86	2827	dito	dito	100
87	2828	dito	dito	100
88	2829	dito	dito	100
93	2960	dito	dito	40
94	2961	dito	dito	40
95	2962	dito	dito	40
96	2963	dito	dito	40
97	2964	dito	dito	40
98	2965	dito	dito	40
99	2966	dito	dito	40
101	2968	dito	dito	40
102	2969	dito	dito	40
103	2970	dito	dito	40
104	2971	dito	dito	40
105	2972	dito	dito	40
106	2973	dito	dito	40
110	2223	dito	dito	20
111	2224	dito	dito	20
112	2225	dito	dito	20
113	2226	dito	dito	20
114	2227	dito	dito	20
115	2228	dito	dito	20
116	2229	dito	dito	20
118	2231	dito	dito	20
119	2232	dito	dito	20
120	2233	dito	dito	20
121	2234	Wysiny	Chodzież	20
122	2235	dito	dito	20
123	2236	dito	dito	20
124	2237	dito	dito	20
125	2238	dito	dito	20

Wzywamy przeto posiadaczy rzeczonych listów zastawnych, aby je z należącemi do nich kuponami w stanie do obiegu publicznego usposobionym, w nadchodzącym na Św. Jan r. b. terminie poboru prowizyi ziemskiéj a mianowicie w czasie od 4. do końca Sierpnia r. b. z rana od godziny 9éj do 12éj pod zagrożeniem powtórnego wywołania na ich koszt, do kassy naszéj złożyli, a za nie inne listy zastawne takiéj saméj wartości z kuponami odebrali. Zamiejscowym wolno powyższe listy zastawne niefrankowanemi podaniami nadesłać a w 8. dniach po upływie rzeczonego terminu odbiorą pocztą franko inne listy zastawne.

Poznań, dnia 1. Maja 1856.

Przestroga.

Na dniu 24. lub 25. Kwietnia r. b. dałem byłemu ekonomowi Feliksowi Ciesielskiemu weksel na 400 tal. na jego ordre wystawiony i za trzy miesiące płatny, do sprzedania. Ciesielski nie dał mi na weksel ten żadnéj waluty i uszedł.

Przestrzegam zatém każdego, aby weksla tego nie kupił.

Kamionki pod Kurnikiem, dnia 5. Maja 1856. r.
Jan Bukowski, właściciel gruntu.

2 Tal. nagrody.

W okolicy Bramy królewskiéj zgubiono broszę w złoto oprawną z granatkami, w któréj kamyszka braknie. Kto takową w hotelu Drezdeńskim odda, otrzyma powyższą nagrodę.

CENY TARGOWE w mieście Poznaniu.	Dnia 5. Maja 1856 r. od tal.	od sgr.	od fn.	do tal.	do sgr.	do fn.
Pszenicy pięknéj, szefel po 16 garn.	4	—	—	4	5	—
Pszenicy średniéj	3	—	—	3	5	—
Pszenicy ordynaryjnéj	2	—	—	2	10	—
Żyta przedniego, szefel	3	5	—	3	9	—
Żyta pośledniego	2	20	—	3	—	—
Jęczmienia dużego, szefel	2	10	—	2	15	—
Jęczmienia małego	–	—	—	—	—	—
Owsa, szefel	1	17	—	1	22	6
Grochu do gotowania, szefel	—	—	—	—	—	—
Tatarki szefel	—	—	—	—	—	—
Ziemniaków, szefel	1	5	—	1	10	—
Masła, garniec	—	—	—	—	—	—
Koniczyna czerwona	—	—	—	—	—	—
Koniczyna biała	—	—	—	—	—	—
Siana, centnar	—	27	6	1	—	—
Słomy, kopa po 1200 funt	10	—	—	11	—	—
Spirytusu (beczka 120 kw.) 80% Tral.						
dnia 3. Maja						
dnia 5. »	26	22	6	27	7	6